

kina na kocokoco kei na nanumi koya ga. Au vakabauta ni dua na vuna eda vakasalataki kina meda vakawati vakatotolo ena noda bula me levei kina na kena tarai cake na ivakarau ni bula e qai dau dredre na kena veisautaki.

Au lomana na tagane e se bera ni vakayacora na digidigi o ya me vakasagara na nona itokani tawamudu ka tagi na yaloqu ena vukuna na marama e sega ni dua na nona madigi ni vakawati. Eso beka vei kemuni era na galili ka nanuma ni sega ni taleitaki ka sega ni kila se na rawa vakacava ni yaco mai vua na veivakalougatataki ni vakawati kei na gone ena nona matavuvale. E rawa vua na Turaga na ka kecega, ka dau dinata na Nona yalayala e vakuqeti ira kina na Nona parofita me ra tukuna. Na tawamudu e dua na gauna balavu. Vakabauta na veiyalayala oqori ka bula me rawa ni ganiti iko, baleta ni yaco mai na Nona gauna ena rawa ni vakataucokotaka na Turaga ena nomu bula. E vakadeitaki tu, ni o na ciqoma na yalayala kece sara sa yalataki tu o bula kilikili kaya.

Yalovinaka ni vosoti au niu tukuna tiko na watiqo talei o Jeanene, ia o keirau matavuvale tawamudu. E dau mamarau o koya, ia e vuqa na marau e yaco mai na nona dau qaravi ira na tani. Ena gauna sara mada ga e tauvimate bibi koto kina, ena nona masu e veimataka ena kerea na Tamana mai Lomalagi me tuberi koya ki vua e dua e rawa ni vuqea. Na kerekere ena yalodina oqori sa dau saumi ena veigauna eso. A vakamamadataki na nodra icolacola e vuqa; a vakararamataki na nodra bula. Sa dau vakalougatataki tikoga me iyaya ni cakacaka ka dusimaki mai vua na Turaga.

Au kila na nona lomani e dua na luvena yalewa na Tamada Vakalomalagi ka a bulataka ena loloma vakalou kei na yalodina na taucoko ni bula dina vakamarama. E dei na yaloqu ni, ena neirau gauna mai muri, niu raici koya tale ena yasa kadua ni ilati, keirau na vakila ni sa qai titobu cake ga na neirau veilomani. Keirau na veitaleitaki vakalevu cake, ni keirau tu voli ena gauna oqo ka tawasei keirau tu na ilati. Ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

Mai vei Elder D. Todd Christofferson
Ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua

“O Ira Kecega Kau sa Lomana, Kau sa Vunauca ka Cudruva”

Sa rawa me vakavoutaka ka vakarautaki keda ki na veimadigi vakayalo e cecere cake na noda vosota sara tikoga na noda cudruvi.

Na Kalou na Tamada Vakalomalagi e cecere sara na veika e namaka. Na veika e namaka vei keda sa vakamatatataka tiko vei keda na Luvena, o Jisu Karisito, ena malanivosa oqo: “O koya mo dou qai vinaka sara me vakataki au, se mo dou vinaka sara me vaka na Tamamudou sa tiko mai lomalagi” (3 Nifai 12:48). E vaktura o Koya me vakasavasavataki keda me rawa ni da “tiko rawa ena iserau [vakasilesitili]” (V&V 88:22) ka “tiko rawa e matana” (Mosese 6:57). E kila tu o Koya na veika e gadrevi, ia me rawa na veisau, sa vakarautaka tu o Koya na Nona ivakaro kei na kena veiyalayalati, na isolisoli ni Yalo Tabu, kei na kena ka bibi duadua, na Veisorovaki kei na Tucaketale ni Luvena Daulomani.

Ena veika kece oqo, sa inaki ni Kalou o ya, meda vakila oi keda na Luvena, na marau cecere, meda tiko tawamudu vata kei Koya, ka yaco meda vakataki Koya. Ena vica na yabaki sa oti a vakamacalataka o Elder Dallin H. Oaks: “Na iotioti ni veilewai e sega ni

dikevi walega kina na isoqoni taucoko ni ivalavala vinaka kei na ivalavala ca—na veika eda sa *cakava*. Sa mai vakadeitaki kina na iotioti ni noda cakacaka kei na vakasama—na ituvaki *sa yaco* vei keda. E sega ni rauta vua e dua me curuma tu ga yani. Na vunau, cakacaka vakalotu, kei na veiyalayalati ni kosipeli e sega ni dua na lisi me vakacurumi ki na dua na akaude vakalomalagi. Na kosipeli i Jisu Karisito e dua na ituvatuva me vakaraitaka vei keda na sala me da yacova rawa kina na ituvaki e gadreva vei keda na Tamada Vakalomalagi.”¹

E ka ni rarawa ni vuqa na vakabauta Vakarisito ena gauna oqo era sega ni vakadinadinataka ni gadreva na Kalou e levu na ka vei ira era vakabauti Koya, ka ra raici Koya me vaka e dua na dauveiqaravi “ka na sotava na nodra gagadre ena gauna e gadrevi kina” se dua na dauveiqaravi ni bula ka nona itavi me dau vuqei ira na tamata “me ra logavinaka ena vukudra.”² Na rai vakalotu “e sega ni dau vakalecavaca na veisautaki ni bula.”³ “Na kena

veibasai,” me vaka e tukuna e dua na dauvolaivola, ni taroga “na Kalou ka tukuni ena iVolanikalou vaka-Iperiu kei na kena Vakarisito, sega ni baleta walega na yalayala, ia me baleta sara ga na noda bula. Na Kalou ni iVolatabu e vakacuruma mai na bula kei na mate, sega ni tiko vakavinaka, ka vinakata na loloma soli wale, sega ni vakalomavinakataka na ka kecega.”⁴

Au gadreva meu vakamacalataka mada e dua na mataqali itovo ka ivakarau e dodonu meda vakamura kevaka meda na vakayacora rawa na ka e namaka vakalevu na Tamada Vakalomalagi. Sai koya qo: me da tu vakarau me da ciqoma se da vakasaqara sara mada ga me da vakadodonutaki. Sa ka bibi sara na veivakadodonutaki kevaka meda na vakataudonutaka na noda bula “meda tautauvata kei na ivakarau ni tamata dina, [o ya], era sa sinai sara kei Karisito” (Efeso 4:13). E tukuna kina o Paula na veivakadodonutaki se cudruvi vakalou, “O koya sa lomana ko Jiova sa cudruva ko koya” (Iperiu 12:6). E dina ga ni dau dredre toka me vosoti, e dina sara e dodonu ga meda marautaka ni nanumi keda tikoga na Kalou ni sa yaga sara na gauna kei na cakacaka eda vakadodonutaki kina.

Na cudruvi vakalou e tolu na kena inaki: (1) me vakauqeti keda meda veivutuni, (2) me vakavoutaki keda ka vakasavasavataki keda, kei na (3) gauna meda na vakadodonutaka kina na noda ilakolako ena bula oqo ni kila vakavinaka tu na Kalou na sala vinaka cake.

Me vakayacori rawa mada na veivutuni, na gacagaca e gadrevi ena veivosoti kei na veivakasavasavataki. E vakaraitaka kina na Turaga, “O ira kecega kau sa lomana, kau sa vunauca ka cudruva: mo gumatua kina, ka veivutuni” (iVakatakila 3:19). A kaya tale o Koya, “A sa kilikili mera vakararawataki na noqu tamata; io mera kune rarawa mada me ra qai talairarawa kina” (V&V 105:6; raica talega na V&V 1:27) Ena dua na ivakatakila ni gauna oqo, a vakarota kina na Turaga e va na iliului ni Lotu me ratou veivutuni (ni sa dau vakarota e vuqa vei keda) ni ratou sega ni vunauca ira vakavinaka na luvedratou “me vaka na vunau” ka ra sega ni “kilikili me vakavulici ira vinaka na

[nodratou] lewe ni vuvale” (raica V&V 93:41–50). A veivutuni na taci Jereti ena iVola i Momani ni sa tucake tu na Turaga ena o ka vosa mai vua “e na tolu na auwa; a sa cudruvi koya ni sa sega ni dau nanuma me masuta na yaca ni Turaga” (Ica 2:14). Ena vuku ga ni a lomana dina sara me vakarorogo ni sa cudruvi vakaukauwa, a soli kina vei taci Jereti na madigi me raica e matana ka vakasalataki mai vua na Dauveivueti ni bula taumada (raica Ica 3:6–20). Sa vua ni nona veicudruvi na Kalou na veivutuni e veimuataki ki na ivalavala dodonu (raica Iperiu 12:11).

Me ikuri ni kena vakabulabulataki na noda veivutuni, sa rawa me vakavoutaka ka vakarautaki keda ki na veimadigi vakayalo e cecere cake na noda vosota sara tikoga na noda cudruvi. E kaya kina na Turaga, “Raica sa kilikili mera vakatovolei na noqu tamata ena ka kecega, mera marautaka kina na veika lagilagi au sa vakarautaka tu me nodra, io na lagilagi kei Saioni; ia ko koya sa sega ni vosota rawa na veika rarawa, sa sega ni kilikili me curu ki na noqu matanitu” (V&V 136:31). Ena dua tale na vanua a kaya o Koya, “Raica ko ira kecega era sa sega ni vosota ni ra sa cudruvi, ka ra sa cakitaki au, era na sega ni vakasavasavataki” (V&V 101:5; raica talega na Iperiu 12:10). Me vaka e tukuna ena mataka oqo o Elder Paul V. Johnson, me da qarauna me da kakua ni besetaka na veika sara ga ena vukei keda me da rawata na ituvaki vakalou.

Era a tauyavutaka na ilawalawa i Alama e dua na itikotiko i Saioni mai

Ilami ia era a mani tauri vakabobula. A sega ni dodonu me ra sotava na veivakararawataki—e veibasai sara toka—ia e tukuni ena kena itukutuku:

“Ia raica sa dau cudruvi ira na nona tamata na Turaga, ka sa dauvakatovolea na nodra dina kei na nodra vakabauta.

“Io—sa yaco vakakina vei ira na tamata oqo. Ia ko koya yadua sa vakararavi vua na Turaga ena laveti cake ena siga mai muri” (Mosaia 23:21–22).

A vaqacacotaki ira na Turaga ka vakamamadataka na nodra icolacola ka sa laki mamada sara ena usousou ni tabadra, ka yaco sara me vakabulai ira (raica Mosaia 24:8–22). Sa kaukauwa sara vakalevu na nodra vakabauta mai na veika era sotava, ka laki yaco sara me dua na veivinkati cecere kei na Turaga.

E dau vakayagataka na Kalou e dua tale na mataqali veicudruvi se veivakadodonutaki me dusimaki keda ki na veisiga ni mataka eda sega ni raica rawa oqo, ia sa kila tu o Koya ni sa sala vinaka cake vei keda. E vakaoqo na veika a sotava o Peresitedi Hugh B. Brown, e dua na lewe taumada ni Le Tinikarua ka daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada. A kaya ni a volia ena vuqa na yabaki sa oti mai Kenada e dua na were sa tubua tu. Ni sa tekivu samaka ka vakavinakataka na nona itikotiko oqo, sa laki yaco sara ki na so na vuniberi makawa e ono na fiti (1.8 na mita) na kena balavu ka sega na vuadra, sa qai tekivu me samaka vakavinaka sara, mera sa dulumi leleka ga. Sa qai raica e deladra yadudua na dulumi

leleka oqo na tiri ni wai me vaka era sa tagi mai na vuniberi makawa oqo ka nanuma ni sa kaya mai:

“E rawa vakacava mo cakava oqo vei au? Au sa bula vakavinaka sara tu ga, . . . ia oqo o sa musuki au. Era na raici au sobu o ira kece na kau ni were. . . . E rawa vakacava mo cakava oqo vei au? Au nanuma ga ni o iko na dauteitei eke.”

E sauma o Peresitedi Brown, “Raica, vuniberi lailai, oi au na dauteitei eke, kau kila na cava me yaco vei iko. Au sega ni vinakata mo dua na vu ni vuata se dua na ivakaruru. Au vinakati iko mo vuniberi levu, ka dua na siga, vuniberi lailai, ni ko sa sobe tu ena vuamu, ko na qai tukuna oqo, ‘Vinaka vakalevu, Dauteitei, nomu a lomani au ka samaki au.’”

Ni oti e vica na yabaki, a laki sotia veiliutaki o Peresitedi Brown ki na Mataivalu ni Kenada mai Igiladi. Ni sa mate e dua na iliuliu vakaivalu ena bucani-valu, sa na toso cake na itutu nei Peresitedi Brown ki na turaga ni valu liu, ka sa laki kacivi sara ki Lodoni. E dina ga ni sa tu vei koya na kila taucoko me toso cake kina, a sega ga ni rawa baleta ni o koya e Momani. A kaya mai vakadodonu o turaganivalu e veiliutaki tiko, “Sa rawa mo taura na itutu, ia au sega ni rawa ni solia vei iko.” Na veika a waraka tu mai ena vakanuinui ena loma ni 10 na yabaki o Peresitedi Brown, ena masu, kei na vakavakarau sa mai cawadru laivi ena gauna ko ya baleta ga na veivakaduiduitaki. E tomana tale o Peresitedi Brown ka nanuma lesu:

“Au a vodo ena sitima ni vanua ka lesu . . . ena kavoro ni yalo, ka cudru sara na lomaqu. . . . Niu sa yaco ki na noqu valemaca, . . . au kolotaka na noqu isala ki na noqu loga. Au sa bulivacu, kau dodoka yani ki lomalagi. Au a kaya, ‘Turaga, e rawa vakacava mo cakava oqo vei au? Au sa cakava na veika kece meu rawata rawa. E sega tale na ka meu sega ni cakava rawa—ka dodonu meu cakava—kau se bera ni cakava. E rawa vakacava mo cakava oqo vei au?’ Au sa cudru sara ga vakalevu.

“Au sa qai rogoca e dua na domo, kau sa kila rawa sara na itautau ni domo o ya. A domoqu ga, ka kaya

mai na domo o ya, ‘Oi au na dauteitei eke. Kau kila na cava mo cakava.’ Sa takali sara na cudru ni lomaqu, kau sa tekiduru ena yasa ni loga ka kerea meu vosoti ena noqu sega ni vakavinavinaka. . . .

“. . . Ia oqo ni oti e volekata na 50 na yabaki, au rai cake vua na [Kalou] ka kaya, ‘Vinaka vakalevu, Dauteitei, na nomuni a samaki au, ka lomani au sara mo ni vakararawataki au.’”⁵

Sa kila tu na Kalou na cava me na yaco vei Hugh B. Brown kei na veika e gadrevi me rawati kina, ka tuvanaka vou na nona ilakolako me vakarautaki koya ki na veiqaravi vakaiapositolo vakalou.

Kevaka meda na gadreva dina ka sasagataka meda yacova rawa na nanamaki cecere nei Tamada

Vakalomalagi, ena vakadeitaka o Koya meda ciqoma na veivuke kece eda gadreva ena veivakacegui, vaqaqacotaki, se veivakasavasavataki. Kevaka meda dolavi keda kina, ena yaco mai na veivakadodonutaki ena ituvaki e vuqa kei na vuqa na ivurevure. Ena rawa ni yaco mai ni da masulaka ni na vosa mai na Kalou ki na noda vakasama kei na yaloda mai vua na Yalo Tabu (raica V&V 8:2). Ena rawa talega ni yaco mai ena noda masu e tukuni mai kina, sega, se na duatani mai na kena eda a namaka tiko. Ena rawa ni yaco na veivakasavasavataki ni da vulica na ivolanikalou ka meda qarautaki tiko na malumalumu eso, talaidredre, se na veika eda dau vakawalena.

Era na veivakadodonutaki talega mai eso, vakabibi o ira sa vakauqeti

ira na Kalou mera vakatorocaketaka na noda bula marau. Era sa vakatikori vakakina ki na Lotu ena gauna oqo o ira na iapositolo, parofita, peteriaki, bisopi, kei ira eso me vaka e liu “me ra vakavinakataki kina ko ira sa lotu, me ia na cakacaka ni talatala, me vakata-taki cake na ivakakoso nei Karisito” (Efeso 4:12). Eso beka na ka sa cauraki yani ena koniferedi oqo ko ni sa kacivi tiko kina mo ni veivutuni se veisau kevaka mo ni qai vakamura ena laveti kemuni ki na dua na vanua e cecere cake. Sa rawa meda veivukei vakalewe ni Lotu vata; ni oqo sa dua na inaki taumada a tauyavutaka kina na iVakabula e dua na lotu. Ena gauna mada ga eda dau sotava kina na nodra dau vosacataki keda vakaca sara eso era sega ni kauwai mai se lomani keda, ni sa rawa oqo meda yalomalumulumu kina ka vakadikeva sara ka taura vakatikitiki na veika meda na vinaka kina.

Sa rawa talega me yaco mai vei watina e dua na veivakadodonutaki ena yalomalua. Se qai vosa oti ga oqo vei keda o Elder Richard G. Scott ka nanuma lesu o koya na gauna se qai vakamau vou ga kina, ka sa vakasalataki koya sara o Jeanene na watina, me dau raica vakadodonu na matadra na tamata ni vosa vei ira. “O dau raica na vuloa, na siligi, na katubaleka, kei na ka kecega ia na matadra e sega,” a kaya o watina. A taura vakabibi e lomana na veivunaci o ya, ka yaco sara me mana kina na nona veivakasalataki

ka cakacaka vata kei ira na tamata. Me vaka niu sa veiqaravi oti mai ena kaulotu ena veidusimaki nei Peresitedi Scott, au sa vakadinadinataka ni sa dau raica vakadodonu na matadra na tamata ni veivosaki kei ira. Au kaya talega eke ni gauna me vakadodonutaki kina e dua, sa rawa me laubasika na rai o ya.

E gadrevi ka dodonu mera veivakadodonutaki tiko na itubutubu, ka veivakasavasavataki kevaka mera na kakua ni laki kuitaki vakatani na luvudra ena veirawai nei koya sa sega ni dauloloma o vunimeca kei ira na nona ilawalawa. E raica o Peresitedi Boyd K. Packer ni gauna e sega ni veivakadodonutaki kina e dua ka nona itavi me cakava, sa nanumi koya ga. Me vakayacori ena kena gauna donu na veivunauaci, ena dodonu kei na savasava, “e na veivakauqeti ni Yalo Tabu; ia me kusarawa me lomani koya tale a vunauca, kevaka e sega, sa na okata o koya me kena meca” (V&V 121:43).

Meda kila tiko ni gauna eda vorata kina na veivakadodonutaki, ena sega tale ni tomani mai vei ira eso, e dina ga ni ra lomani keda. Kevaka meda qai guce tiko meda cakacakataka na veivakasavasavataki ni Kalou sa dauloloma, sa na vakasuka vakakina o Koya. A kaya kina o Koya, “Ena sega ni veileti tiko na noqu Yalo Tabu kei na tamata me sa sega ni mudu” (Ica 2:15). Sa yaco kina, me vuqa ga na veivakasavasavataki ena lako mai

lomada—e dodonu meda vakadodonutaki keda ga. E dua na sala a yaco kina o na wekada vakacakacaka lomani o Elder Joseph B. Wirthlin, me tisaipeli savasava ka yalomalua, o ya ni dau vakadeuca tikoga na nona cakacaka ni ilesilesi kei na itavi kecega. Ena nona gadreva me vakalomavina-kataka na Kalou, sa yalona kina me lewa na veika me vakayacora vakavinakacake, ka qai bulataka vagumatua o koya na ivakavuvuli yadua a vulica.

Sa rawa vei keda kece meda rawata na ka e namaka vakalevu duadua na Kalou, se cava ga na kena levu se lailai ni noda rawa-ka kei na taledi. E a vakadeitaka kina o Moronai, “Ia kevaka dou sa biuta tani na ivalavala sa sega ni vakalotu ka lomana na Kalou ena lomamudou taucoko kei na yalomudou taucoko, kei na nomudou igu taucoko, sa na qai rauti kemudou na nona loloma [na Kalou], ia na loloma dou sa vinaka kina ena vuku i Karisito” (Moronai 10:32). Sa qai noda sasaga dina, kei na gugumatua me na kaciva na loloma vakalou veivakaukawataki ka veivagumatua oqo, na kena ena oka meda vakasavasavataki ena liga ni Kalou, kei na veivutuni yalodina sega ni vakailavaki. Meda sa qai masuta na Nona veivakadodonutaki ena loloma.

Me na tokoni kemuni na Kalou ena nomuni sasaga mo ni rawata na Nona inanamaki cecere ka me na solia vei kemuni na taucoko ni marau kei na vakacegu e dau yaco ga mai. Au kila ni sa rawa vei iko kei au me daru duabau vua na Kalou kei Karisito. Ena vuku ni Tamada Vakalomalagi kei na Luvena Duabau Lomani kei na gugumatua marautaki sa tu vei keda ena Vukudratou, sa noqu ivakadinadina ena yalonuidei kei na yalomalua, ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Dallin H. Oaks, “The Challenge to Become,” *Liahona*, Janu. 2001, 40.
2. Kenda Creasy Dean, *Almost Christian: What the Faith of Our Teenagers Is Telling the American Church* (2010), 17.
3. Dean, *Almost Christian*, 30; raica talega na Christian Smith and Melinda Lundquist Denton, *Soul Searching: The Religious and Spiritual Lives of American Teenagers* (2005), 118–71.
4. Dean, *Almost Christian*, 37.
5. Hugh B. Brown, “The Currant Bush,” *Liahona*, Maj. 2002, 22, 24.